

صفة الحج والعمرة

Heera Hajjii fii Umrah.

إعداد

أبو فاطمة- جمال محمد أحمد

Qophessaan

Shekh Jamaal Shekh Muhammad

(Abbaa Faaximah)

Baafata

Mata duree	Fuula
1-duree -----	3
2-sadarkaa Hajjii fi umraa-----	5
3-Ulaagaalee (sharxii) hajjifi umraa-----	6
4-Iddoo hajjiifi umraan irraa hidhatamu-	7
5-Hajjif umraa keessatti waan dhoowwamaa-----	9
6-Waa hin dhoowwamne-----	11
7-Gosa ihraamaa-----	12
8-Hajjii bodaan umraa (tamattu'a)-----	13
9-Akkaataa Umraa-----	14
10-Akkattaa hajji-----	20
11-Arkaana hajji-----	25
12-Dirqama (wajjiiboota) hajjii-----	26
13-Ziyaaraa masgiida Rasuulaa-----	28

14-Dhaamsa dhumaa-----	35
15-Du'aa'ii adda-addaa-----	37

Duree.

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله نبينا محمد
وعلى آله وصحبه أجمعين

Bismillaahi Rrahmaani Rrahiim.

Alhamdu liLaah wassalaatu wassalaamu
alaa RasuulliLaah s.a.w.

wa alaa aalihii wasahbihii ajmaiin.

Egaa Hajjiin ibaadaa jabduudha. roga

Shanaffaa kan islaamaati. nama

dandeeytii qabeenyaa qaburratti umrii

isaa keysatti yoggu takka hajjii godhuun

dirqama jabeyfamaadha. osoo dandayan

dhiisuun badii guddoodh.

Egaa dalagan hundi beekkumsarratti

hundaawuun dirqama. Wanni wallaalaan

dalagan nibaddi. Bu'aa hinqabdu. egaa

kitaaba kana barnoota hajjiifii umraa
keysaa argattu. Afaan oromootiin isinii
qopheysine. Dubbisaa irraa baradhaa
walbarssiisaa. beekkumsa diin Rabbi
nuuf haa kennu. Hojii teenyas nurraa
haajaalatu.

**Obboleessa keysan-
shekh Jamaal shekh Muhammad abbaa xaalib.
Shekhjemal@yahoo.com
00966505697461
Riyadh sawdii arabiyyaa.**

فضل الحج والعمرة
Sadarkaa hajji fii umraa.

Rabbiin s.w. akkana jedha"

ولله على الناس حج البيت من استطاع إليه سبيلا فمن
كفر فإن الله غني حميد

"Hajjii mana makkaatti godhuun dirqama
Rabbiin namarraa qabu, nama humna
karaa gama isaatti dandayeeef. Ammoo
namni kafare Rabbiin dureysa
faarfamaadha." Qur'aanul kariim.

Hadiisatti Nabiin keenya s.a.w.akkana
jedha.

"من حج فلم يرفث ولم يفسق رجع كيوم ولدته أمه"
وفى حديث آخر " الحج المبرور ليس له جزاء إلا
الجنة"

"Namni hajji godhe osoo
hindoggoggorin, osoo badii hindalagin

xumure, akka waan guyyaa haati isaa isa deesseetti qulqullaayee deebi'a." hadiisa birootti "hajjiin sirrooftuun galanni isii jannatuma."

شروط الحج والعمرة

Ulaagaalee hajji fi umraa.

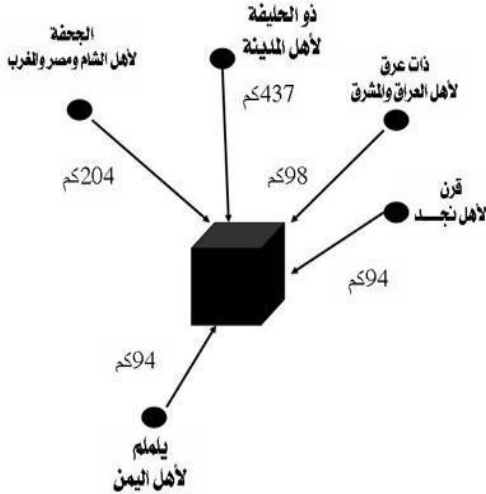
Hajjiin ulaagaa {sharxii} mataa isaati qaba. Ulaagaan hajjii akka armaan gadiiti ta'a:

1-Namni hajjii godhu islaama tahuu qaba.

2-Sammuun isaa fayyaa tahuu qaba. maraataan hajjii godhuu hin dandayu.

- 3-Umriin isaa kan bakka diqamaa gaye (baaliga) tahuu qaba.
- 4-Bilisa [walaba] tahuu qaba.
- 5-Sinqii dhaqaaf deebi'ii geessuuf qabaachuu qaba.
- 6- Akkasumatti imaltuuf karaan nagaya tahuu qaba.
- 7-Dubartoonni ulaagaa armaan olitti tuqame fii nama aanaa tahuuf (muhrima) qabaachuu qaban

مواقيت الحج والعمرة Iddoo hajji fi umraan irraa hidhatamtu.

Iddoo hajjii fi umraan irraa hidhatamtu
kanneen armaan gadii kana:

1-Zulhuleyfa (ذو الحليفة)

makkarraa k.m.450. miiqaata yookis
iddoo warra madiinaatiifii nama naannoo
biraa kan

karaa saniin dhufaniiti.

2-Juhfa (الجحفة)

makkarraa k.m. 183. iddoo warra biyya
sham masriifii kan biraa kan kraa san
darbuuti. (biyyaa shaam jechuun:
suuriyaa, ordon, falasxiin, fii lubnaai).

3-Qarnu al-manaazil (قرن المنازل)

makkarraa k.m.75. iddoo warra naannoo
Riyaadii fii kan biraa kan karaa
san deemaniiti.

4-Yalamlam (يلملم)

makkarraa k.m. 92. iddoo warra yamanii fii kan biraa kan karaa san deemaniiti akka keeniyaa, soomaalee, jabuutii fi itiyophiyati.

5-Zaatu irqi (ذات عرق)

makkarraa k.m.94. iddoo warra iraaqii fii kan biraa kan karaa san (dabraniiti).

Namoonni iddoo kanaa as jiran bakkuma jiran irraa hajji fi umraa isaanii hidhatu.

fakkeenyaaf warri

makkaa makkaa irraa hidhatan.

Hubachiisa! Namni hajjiifii umraa godhu kan miiqaata kanarra osoo hin hidhatin

dabre uf duuba deebi'ee hidhachuu qaba.

Yoo hinmijjaawiniif re'ee takka qalee miskiina makkaatii hiruu qaba.

محظورات الاحرام

Hajjiifi umraa keessatti waan dhoowwamaa.

Namni hajjii hidhatee eegale tokko hanga fixutti wantoota armaan gadii kanarraa fagaachuu qaba.

1- Walqunnamtii saalaa godhuu. Adabni isaa.

A- Namni warra isaa wajjiin saal-qunnamtii godhe gaala qaluu qaba akkasummatti

warri isaatiis qaluu qabdi. yoo dirqamuu baatte. yoo dirqamte hin qaltu.

B-Hajjii isaa itti fufeetum xumuruu qaba.

C-Towbachuu qaba.

D-Waggaa dhufu deebi'ee hajjii godhuu qaba.

- 2-Rifeensaafi qeensa isaa cirachuu (muruu).
- 3-Waan urgaawu dibachuu samunaa urgaawunis dhiqachuu.
- 4-Bineensa al'ooluu (ajjeesuu).
- 5- Warra (jaartii) isaatiin wajji. haala fedhii itti kakasuun qaq qabuu, dhungachuufii, taphachuu,
- 6-Qadhimuufii nikaaha hidhuu ufiifis tahee nama birootiif.
- 7-Dhiirti mataa hagooggachuu, kofiyaa, imaamata, kkf uffachuu.
- 8-Uffata qaamatti naannawu kofoo, marxoo, mudawwara, shaamiza, paantii, kkf uffachuu.
- 9-Dubartiin ammo niqaaba uffachuun,

Guwantii harkaa uffachuun
dhoowwaadha.

11-kan dhowwaa hinqabne ammoo

1-Hamartii/qubee/ qubatti kaayyachuu.

2-Manzaraa ijaa.

3-Erfoona gurraa.

4- Saa'ah harkaa.

5- Samunaa hinurgooyneen fayyadamuu.

6-Mataafii qaama dhiqachuun.

7-Uffata ihraamaa jirjiirachuu.

hoomaa dhoowwaa hinqabdu.

-Mormii,muggutiifii dogoggorri hundi

dhoowwaadha. akkuma san muslima

dararuun jechootaafii hojiinis

dhowwaadha. namni hedduun kun bakka

takkatti walitti qabamee walitti

gufachuun,walitti bu'uun waan hafa

hinqabnee waan taheef.

=Haajii keenya! Hin aarin hin lolin hin dallanin. harkaa fii afaaniin nama hinmiidhin

= obsi, dhiifama godhi, araarami Rabbiin siif araaramaa.

أنواع المناسك

gosa ihraamaa (hidhannaa).

Gosti ihraama (hidhannaa) hajiifii umraa gosa sadihi. Isaanis.

1-Hajji qofa (ifraada). افراد

2 -lameen walirratti lakkuu (qiiraana).

القيران garuu kuni waa qaluutu isarraa barbaachisa.

3-Umraa fixanii boodaan hajjii itti aansuu (tamattu'a) التمتع .kunis waa qaluun barbaachisaadha. Garuu yoodhabe hajji keessatti guyyaa sadih soomana, yogguu gales guyyaa torba soomana walitti guyyaa kudhan guutuu taha. Gosti irra caalaan sadeen kanaa tamattu'a. kana jechuun dura umraa qofa hidhachuun akkuma makka dhaqanitti hatattamatti umraa godhanii hiikkatanii hajjii eeggachuudha. yogguu guyyaan 8ffaa gaye hajjii hidhatanii itti fufuudha. Nabiin kenya s.a.w. hajji dhaammannaa (hajjatal wadaa'i) keysatti sahaboota akka kana hidhatani fii kanneen akkaataa birootti hidhatanis akka kanatti jirjiiran ajaje.

صفة التمتع

hojii umraa boodaan hajjii (tamattu'a).

Kana jechuun dura umraa godhanii fixanii hiikkatanii booda guyyaa 8ffaa zuluhijjaah hajji hidhatanii godhuu jechuudha. Tanaaf dura akkaataa umrraati ibsina.

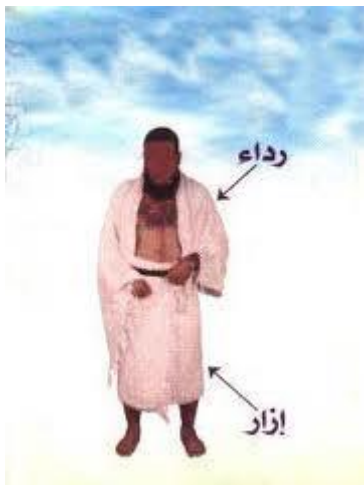
صفة العمرة

Akkaataa umraan ittiin godhamu.

bakka miiqaataa irraa sirna hidhannaa umraa goota. Sunis kunoo kana.

1-Qaama dhiqatta.

2- Uffata kee hunda ufirraabaafteeti uffata ihraama (marxoo banaa fii afrii) uffatta.

Uffata ihraamaa.

3-Waan urgaawu godhatta qaama isaatti, garuu uffata ihraamaatti hingodhatu.

4-Yoo yeroo salaata fardii tahe salaata san salaatta. Yookaan sunnaa wuduu'aa takkii tahiyatal masjid Raka'aa lama salaatta.

5- Umraa qalbitti niyyaa gootee hidhatta akkana jettee,

لبيك عمرة، لبيك اللهم لبيك لبيك لا شريك لك لبيك
إن الحمد والنعمة لك والملك لا شريك لك .

*"Labbeyka umratan- labbeyka
Allaahumma labbeyka labbeyka
laashariika laka labbeyka innalhamda
wanni'imata laka walmulka laa shariika
lak".*jetteeti hidhatta. labbeykaa tana
ittuma fufta hanga xawaafa jalqabdutti.
6-yogguu masjidal haraam seentu miila
mirgaa dursita. bismiLaahi wassalaatu
wassalaamu alaa rasuulillaahi jetta.

7-eegasii xawaafa goota

Xawaafa.

kara hajarul aswad achii deemta. harka mirgaatiin hajarul aswad tuqateeti harka san dhungata. Yoo harkaan dadhabde ulee teetiin tuqatta.- yoo tuqatuu dadhabde itti harkaan akeekta harka san hindhungatu. yeroo tana akkana jetta.

بسم الله والله أكبر، اللهم إيماناً بك وتصديقاً بكتابك
ووفاء بعهدك واتباعاً لسنة نبيك محمد -صلى الله عليه
وسلم-.

*"Bismillaahi wallaahu akbar
Allaahumma iimaanana bika watasdiiqan
bikitaabika wawafaa'an bi ahdika
wattibaa'an lisunnati nabiyyika
muhammadin s.a.w."*

8- Achirraa beytii (kaiba) bitaa ketitti
gootee xawaafa jalqabda, yogguu ruknal
yamaanii geesse nituqatta garuu
hindhungattu,---. Rukniifii hajarul aswad
jiddutti akkana jetta.

ربنا آتنا في الدنيا حسنة وفي الآخرة حسنة وقتنا عذاب
النار
اللهم إني أسألك العفو والعافية في الدنيا والآخرة

*"Rabbanaa aatinaa fiddunyaa hasanatan
wafil aakhirati hasanatan waqinaa
azaabzannaar,Allahumma innii as'aluka
al'afwa wal aafiyata fidduniyaa
wal'aakhirah"*

9-yeroo hajarul aswad irra dhufte hunda
allaahu akbar jetta, yeroo xawaafaa zikrii,
du'aa'ii qaraatii qur'aanaa itti fufi.

10-xawaafa duraa kana kessatti afrii tee
bobaa mirgaa jalaan baafatta,

Bobaa baafachuu.

11-marsaa duraa sadan keysatti nifiyyda fiigicha xiqqaa.

12-yogguu xawaafa 7n fixxe kara maqaama ibraahiim achi deemta. aayata kana qaraata.

واتخذوا من مقام إبراهيم مصلًى.

Wattakhizuu min maqaami ibraahiima musallaa " qaraata. Yoo siif laafe isa duubatti raka'aa 2 salaati,

yoo hin mijjaawin masgiida keessaa bakkuma feetetti salaatta. Raka'aa

duraatti faatihaa booda suuraa kaafiruun
kan lammeysaatti suuraa ikhlaas qarai.

13-san booda kara hajarul aswad as
deebitee tuqatta yoo dandeesse.

14-eegasii bishaan zamzam dhugi.

Bishaan zamzam.

15-san booda saiyyii godhi.

Saiyii jidduu safaaf marwah.

karaa safaa olbahi. yogguu safatti
dhihaatte

إن الصفا والمروة من شعائر الله

*"Innassafaa walmarwata
minsha'aairillaahi..."* qara'i.

deemii safarratti olbahi ka'ibatti fuula
deebi'i duaa'ii Rabbi kadhu. du'aa'ii
nabiin kenya s.a.w. asitti kadhate keysaa
takka tana yoggu 3 irra deddeebi'i. jiddu
jidduu isiitti du'aaii godhi.

"لا إله إلا الله وحده لا شريك له له الملك وله الحمد
وهو على كل شيء قدير، لا إله إلا الله وحده أنجز وعده
ونصر عبده وهزم الأحزاب وحده"

16-Eegasii gara marwaa gadi buii sa'iyii
godhi. Deemi yeroo ifaa magarroo
lameen jedduu geesse fiigi. yogguu
marwaa geesse irratti olbahi kaibatti
fuula deebi'i harka banii Rabbi kadhu.
akkasumatti kara safaa egasii kara
marwaa yoggu 7 godhi. sa'iyii safaaf
marwa jiddutti godhamtu tana keeysatti

zikrii Rabbii, qaraatii qur'aanaa, du'aa'ii
heddummeysi.

17-eegasii rifeensa haaddadhu.

Rifeensa haddachuu fii gabaabsuu.

yogguu saiyii marsaa 7n fixxe mataa
haadadhu takkii gabaabsi. Mataa
haaduutu irra caala. Nabiin s.a.w. warren

haaddataniif yoggu sadi du'aaii godhe,
ammo warra gabaabsaniif yoggu takka
godhe. dubartiin waa xiqqoma (hanga
birkii quba harkaa) fiixarraa murti.
umraan asitti dhuma. uffata kee
jirjiiradhuu gara bakkaa qubatee tessoo
keetii deemii gali.
Hanga baatiin hajjii (zulhijjaa)guyyaa 8
geysutti akkanumatti turi.

صفة الحج

Akkaataa hajjii.

zulhijjaa guyyaa 8ffa. (yowmuttarwiyaa).
18-guyyaa 8ti (guyyaa tarwiyaa) yeroo
waaree bakkuma jirturraa hajjii
hidhadhuu. akkuma yeroo umraa
hidhattuutti qaama dhiqdhuu,

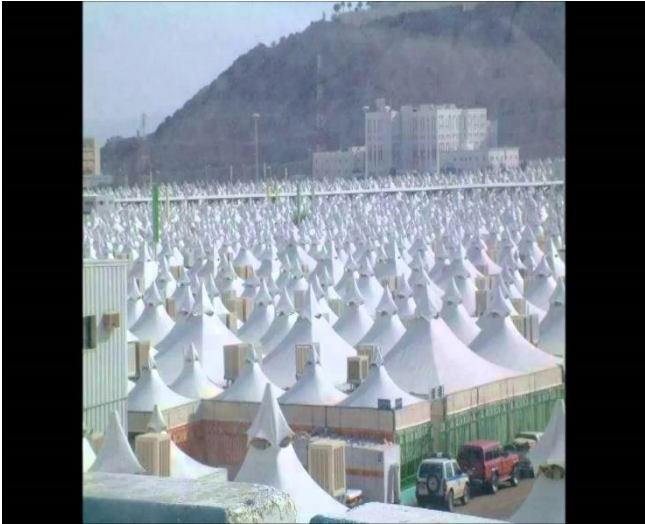
urgeyfadhuu, ihraama uffadhuu.

19-hajjii niyyaa godhi.

لبيك حجا لبيك اللهم لبيك لبيك لا شريك لك لبيك، إن
الحمد والنعمة لك والملك لا شريك لك.

*,Labbeyka hajjan-labbeyka Allaahumma
labbeyka labbeyka laa shariika laka
labbeyka, innalhamda wanni'imata laka
walmulka laashariika laka. Jetta.*

20-Egasii minatti deemi,

Minaa

Achi qubadhu zuhrii, asrii, magriibaa fii ishaaii achitti salaati. Kan raka'aa afur afurii Raka'aa lama lamatti gaggabaabsi garuu walitti hinqabin Hundaa yeroma isiitti salaati. achuma buli, subhis achumatti salaati.

zulhijjaah guya 9ffaa (Guyyaa arafaa).

21- guyyaa 9ffaa yogguu aduun baate achirraa ka'ii gara arafaa deemi. arafaa dhaqi,yoo dandayame namirah qubadhu,yookaanis bakkuma siiflaafte arafarraa qubadhuu,

Arafah.

zikriifii du'aaii itti fufi akka abbaa lubbuutti.hinlaafin hinhifatin.

22-yogguu zuhriin gaye salaata zuhriifii asrii jam'ii duraa godhii gaggabaabsii salaati.akkuma nabiin keenya s.a.w. godhetti.

23-egasii du'aai itti fufi ,qiblatti fuula deebi'ii, harka banii, waywaadhu Rabbitti. yaa du'aa'ii guyyaa sanii haalaan jabduudha. mataa keetiif muslimtoota hundaaf Rabbi kadhaddhu.

24-yogguu aduun seente achirraa ka'ii gara muzdalifaa deemi. yeroo muzdalifaa dhaqxee magriibaafii ishaa'ii jam'ii boodaa salaati. Achuma buli.

Muzdalifaa

25-yogguu fajare subhii salaati, gara mash'arul haraam (eddo masjiidaa) deemi. du'aaifii zikrii itti fufi hanga haalaan bariee ifuu.

zulhijjah guyyaa10ffaa(guyyaa nahrii).

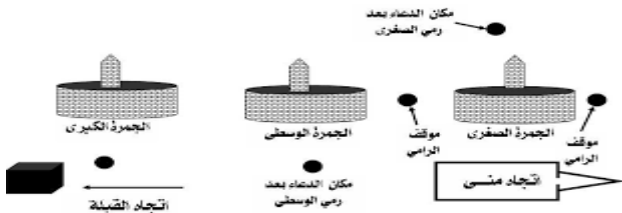
26-osoo aduun hinbaane gara minaa
sossohi. waadii muhassar yogguu geysse
daddafii demi. ciracha torba kararraa
guuradhu.

Ciracha darbannaa.

27-wayta mina geysse jamratul-aqabaa
darbadhu. isiin boolla moggaa gama

makkaati. cirracha 7n darbadhu. takka takkaan takbiiraa wajji jechaa darbi.

Boolla darbannaa.

28-egasii as deebi'ii wareega kee qali,

Wareega (hadyii).

yeroo ammaa halli abbaan ufii qaluu
waan hinmijjanneef gatii beyladaa
tokkoon bitan baankii islaamatti galii
godhuu qofaatu gaya. Bara hijra 1433
yeroo nuti hajji goone gatiin qaliinsa 1

riyaala sawdii 430 ture. garuu oliifii gadi
siiquunis nimala. namni waaqaluu
dadhabe guyyaa kudhan soomana. 3
hajjii keysatti 7ammoo eega galeeyi. atis
yoo waaqaluun siif hinmijjaawin
akkanumatti soomanta.

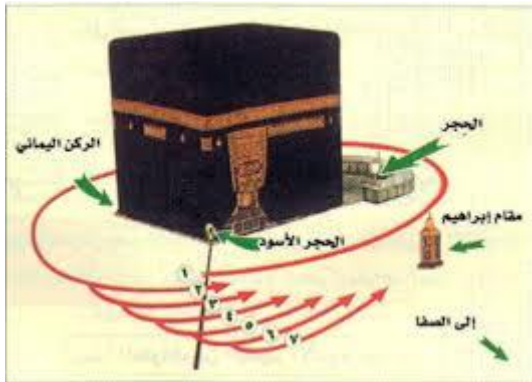
29-eegasii rifeensa haaddadhu.

Rifeensa mataa haaduufii qabaabsuu.

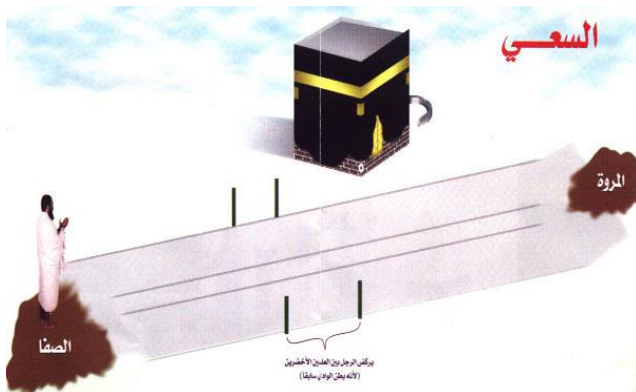
mataa haadadhu takkii gabaabsi. Mataa haaduutu irra caala. Nabiin s.a.w. warren haaddataniif yoggu sadi du'aaii godhe, ammo warra gabaabsaniif yoggu takka godhe. dubartiin waa xiqqoma (hanga birkii quba harkaa) fiixarraa murti.

30-uffata kee ka ihraamaa ufirraa jijjiiri. kara makkaa deemii dhaqi xawaafa ifaadaa godhi.

Xawaafa ifaadaa.

31-saiyii safaaf marwaatis itti aansii
godhi. akkuma umraa keysatti ibsametti.
Lakkofsa 7-16 lallachuun nidandayama.

Saiyii hajjii

32-Achumaan uf duuba kara minaa
asdeebi'i demii dhaqii mina buli.

zulhijjah guyyaa 11ffaa.

33-guyyaa 11ffaa minatti orraafadhuu
yogguu zuhrii booda deemii jamarata
dhaqii boolla sadeenuu darbadhu.ciracha
torba torbaan waliigalli digdamii

tokko.bolla dura tan gama masgiida khiif
as aanturraa jalqabi darbi du'aa'ii
godhu.tajiddutis akkasumatti darbi
du'aa'ii godhi. tamoggaa (aqabaatis) darbi
du'aa'ii dhiisii deemi.

zulhijjaah guyyaa 12

34-Guyyaa 12ffaatis Akkasumatti darbi,
yoojarjarte deemi, yookaan minumatti
deebi'ii buli.

zulhijjah guyyaa 13

35-Guyyaa 13ffaatis darbi. ammaa
xumurtee minarraa ka'i bakka tessoo
ketiitti makkaatti gali. Hojiin hajji asitti
xumuramti. Xawaafa dhaammannaa
qofaatu hafe malee. San guyyaa kara
biyyaa deebitu gootee achumaan deemta.

اركان الحج

Utubaalee (Roga) hajji.

hajjiin utubaa afur qabdi. namni kana keessaa tokko dhiise hajjiin isaa ni bada. waggaa biraa deebi'ee hajjii godhuu qaba jechuudha. utubaan hajjiitiis kanneeni:

1-al-ihraamu: jechuun hajjii godhuu niyyachuu. (hidhachuu).

2-guyyaa 9 ffaa arafa keessa dhaabbachuu.

3-guyyaa 10 ffaa xawaaful ifaadaa godhuu.

4- safaa fii marawaa jidduu sa'iyii godhuu.

واجبات الحج

Dirqamoota hajji.

hajjiin dirqamoota yokaan waajiboota 7 qabdi namni waajiba hajjiidhaa kana tokko hin dalagin hoolaa tokko qaluu qaba. waajibni hajjii kunoo kana:

1-miiqaata irraa hajjii hidhachuu [iddoo hajjiin irra hidhatamtu]

2- guyyaa 9 ffaa Arafaa dhaabachuu hamma aduun dhiituutti [lixxuutti].

3- halkan 10 ffaa muzdalifaa buluu, halkan iidaa jechuudha.

4- Guyyaa 10 ffaa dhagaa darbachuu. guyyaa kana boolla sadeen irraa tanuma gama makkaa

aantu (jamratl aqabah) qofa darbata.
garuu guyyaa 11 ffaa fi guyyaa 12 ffaa
boolla sadeenuu
nidarbata. namnii guyyaa 13 ffaa jerjeree
hindeemne, bolla sadeenuu nidarbata
5- Halkan 11 ffaa, halkan 12 ffaa fii
halkan 13 ffaa , minaa buluu; namni
jerjere halkan 11
ffaa fii halkan 12 ffaa bulee halkan 13
ffaa deemuu nidanda'a. garuu odoo aduun
hinseene.
minaa irraa ba'uu qaba.
6- Refeensa mataa haaddachuu ykn
gabaabsuu.
7-xawaafa dhaammannaa (xawaafu
wadaai) godhi.

Hajjiin xumuramte, wanni hafee ziyaaraa masgiida Rasuulaati.

زيارة مسجد الرسول (صلى الله عليه وسلم)
**Ziyaaraa masgiida rasuulaa S.A.W.
kan madiinaa.**

Masgiida Rasuulaa s.a.w.

obboloowwan muslimootaa kan hajjii
dhuftan, eega waa'ee hajjii xumurtanii
booda, yoo isinii
mijjowte, madiinaa deemuudhaan,
maskiida Rasuula keenyaa [nagayaa fii
rahmanni rabbi isa

irratti haa bu'uu] ziyaaraa godhuu ni
dandeesan. garuu wanni beekuu qabdan,
maskiida
Rasuulaa kan madiinaa ziyaaraa
godhuun, waa'ee hajjiitii wajjin akka
hariiroo hinqabne
jechuun; namni tokko yaroo waa'ee hajjii
xumure hajjiin isaa guutamteef
jechuudha biyya
isaatti galuu danda,a. Namni
geriitiis madiinaa dhaquun maskiida
rasuulaa [nagayaa fii rahmanni Rabbii
isarratti haa
bu,u] ziyzzraa godhuun dirqam hajjiiti
akka ta'e itti fakkaata. kun hundi
dogongora.

Kanaafuu , madiinaa deemuun maskiida
rasuulaatti sagaduu qofaaf akka ta'e
hubachuun

barbaachisaadha. Kanaafuu namni
madiinaa deemuuf hiree arkatan, heera
armaan gadii

kana eeggachuufii hubachuu qaban:

1-masgiida Rasuula[S AW] keenyaa kan
madiinaa itti sagaduuf imeltuu deemuun,
heera Amantii islaamaa keesatti hin
dhoorkamu. Garuu waa'ee hajjiitii wajjin
hariiroo hin qabu.

Kuniis yaroo hajjii qofaa mitii, yaroo
hunda ziyaaraa godhuun nidanda'ama.

jechi Rasuula

kenyaa kuniis ragaadha:

"صلاة في مسجدي هذا خير من ألف صلاة فيما سواه
إلا المسجد الحرام" متفق عليه.

hiikkaan isaa; " *salaanni maskiida kiyya
kannatti sagadamu, salaata iddoo biratti
sagadamu,*

*harka kuma tokko chaala, maskiida al
haraam makkaa male.*" Jedhaniiru.

Ammo salaanni masgiida makkaa salaata
bakka biraa harka kuma dhibba tokkoon
akka caaltu hadiisaan mirkanaayee jira.

2-masjida rasuulaatitti [s a w]

sagaduudhaaf imaltuu deemuun , dalagaa
hajjiitii wajjiin

hariiroo hinqabu. Namni dalagaa hajjii
raawate, kan maskiida Rasuulaa ziyaaraa
godhuuf

hiree dhabuudhaan yo biyya isaatti gale,
hajjiin isaa guutuudha sirriidha
jechaadha.

3-yaroo maskiida rasuulaa seenu miila
mirgaa dursuudhaan, jecha kana jechaati
seena:

(بسم الله والصلاة والسلام على رسول الله اللهم افتح
لي أبواب رحمتك)

4- yaroo maskiida seenu, raka'aa lama
seennaa maskiidaatiif sagada. Yoo
dandaye rawdatti salaatuutu irra caala.
Garuu yoo tuuchinsa namaatiif dadhabe
masgiida keessaa bakkuma taatetti
salaata.

5- Eega Raka'aa lama sagadee booda,

Qabrii nabii s.a.w.

gara qabrii rasuulaa deemuudhaan.

(السلام عليك يا رسول الله ورحمة الله وبركاته)

jedhe, irratti salaammata. Itti aansee,

qabrii Saahibban Rasuulaa lameen (Abuu
bakarii fii umar

(السلام عليك يا أبا بكر السلام عليك يا عمر)

jechuudhaan irratti salaammata.

6- gara qabrii baqii deemee ziyaaree du'aa'ii godhaaf.

Qabroota madiinaa (baqii'i)

7- Eegasii gara qabrii shahiidota warra uhud deemee ziyzree du'aa'ii godhaaf.

Qabroota Shuhadaa' a uhud

uhud jechuun bakka lolli muslimtootaafii mushriktoota jiddutti tahe, itti gaggeefameedha.

Shahiidee jechuun sahaaboota Rasuula keeyaa kan iddoo sunnitti wareegaman jechuudha.

8- masjidida qubaa deemee raka'aa lama itti sagada.

Masgiida qubaa.

Haaluma kanaan ziyaaraan isaa dhumti
Kanaafuu, gara biyyaa isaa deemuu ni
danda'a.

Hubachiisa.

garuu wanni beekamuu qabu, namni hajji
dhufu tokko yaroo waa'ee hajji
gaggeessaa jiruu shirkii (Rabbitti waa
qineessuu)
irraa uf eegu barbaachisa. Fakkeenyaaf
Rasuula yaammachuun [yaa Rasuula
keenya nu garagaari jechuun)
dhoowwaadh.

akkusumatti gidaara masjidida makkaa fii
masjida madiinaa
dhunguchuun. Kun hundi dhowwaadhaa
irraa of eeguun dirqama nama hundaati.
Yaroo hajjii qofa osoo hinta'in, yaroma
hundaa'uu irraa of tiksuun
barbaachisaadha.

Rabbiin olta'e, dalagaa qulqulluu kan
isumaa jechaa dalagame qofa, qeebala.

Hujii

shirkiin keesatti mullatu Rabbiin
hinqeebalu. Nami hajji godhuuf qabeenya
guddaa baasee

biyya fagoodhaa dhufe, waan hajjii isaa
irraa belleessaa shirkiis ta,EEK AN BIROO
firraa eeguun

dirqama. Dalagaan ilmi namaa tokko
dalagu, kan akka hajjii fii salaataa,
soommana fii kkf,

Rabbi biratti qeebalamuudhaaf

[fudhatamuudhaaf] ulaagaan isii,

qulqullummaadhaan gaggeefamudha.

Dalagaan takka qulqullummaadhaan
hindalgamne

taanaan, Rabbii olta'e biratti fudhatama
hinqabdu jechuudha. Rabbiin olta'e
quraana
keesatti akkana je'e:

(فمن كان يرجوا لقاء ربه فليعمل عملا صالحا ولا
يشرك بعبادة ربه أحدا)

hikkaan isaa: namni qunnamtii, rabbi
kajeelu, dalagaa gaarii haa dalaguu;
ibaadaa Rabbii
isaa keessattiis akka waa takka Rabbii
wajjin hinqindeessine. Kanaafuu
qulqullummaa hujii
keessanii akka hubatan.

dhaamsa dhumaa-

-yaa haajii keenya kabajamaa! kunoo
gaa gargaarsa Rabbiitiin hajjii

goote,waan guddaa dalayde, yoorabbi
jedhe araarama isaa argatte, milkooyte.
tanaaf wiii jallinatti hindeebi'in. asii
galtee badii adda addaa tan akka
shirkii,salaata dhiisuu, zinaa godhuu,
farshoo dhuguu, haqa namaa hatuu,
saamuu,dubartiin hijaaba uffachuu
dhiisuu,...badiilee kkf hundarraa
fagaadhu.yoo duran nama hamaa nama
arrabsu,kan harkaan namatti jarjaru,kan
boonu taates amma booda irraanfadhu,
ittin deebi'in. yogguu badii takkatti
dhihaatte qaxab jedhii ufqabii yaadadhu-
hajjii dhatee galeemoo? qaanyiidha!
abadan! hintahu jedhii jalaa didii
sheyxaana qaanyeyysi. astagfiruLLaah
jedhii irraa debi'i.

Yaa haajii keenya jaalatamaa! Ati amma
yogguu asirraa galte nama haarawa biroo
tahii gali. sii dur taatee
hingalin.jirjiirami,amma haarawa
dhalatte waan taheef.ibaadaa Rabbii s.w.
hanga dur daran jabeysi. salaata, jum'aafii
jamaa'ah, masgiida, qaraatii
qur'aanaa,zikrii
Rabbii,du'aaii,sadaqaa,diin gargaaruu,fii
toltuu fii kheyrii waan tahe hunda akkaan
itti jabaadhu.warraa ilmaan kee diinirratti
ajaji,haadhaaf abbaa kee, ollaa kee,
obboleyyan muslimaa hunda dinitti
ajaji,gorsi, yaadachiis,Walumaa galatti
ajaja Rabbiitiifii ergamaa isaa nabi
Muhammad s.a.w. dhagayi,diin kee
jabeysii,irratti jiraadhuu irratti du'i.

Asirratti xumurame galanni Rabbiif haa galuu.

Dhumarratti

Warra diin isaa baratee walbarasiisee sirritti itti dalagee jaalala Rabbi argate nuufii isinis Rabbi nuhaa godhu. ibaadaalee hunda Rabbi nurraa haaqeebalu.

الأدعية المتفرقة

Du'aaii adda-addaa.

دعاء السفر

Du'aaii yeroo imaltuu deemanii.

اللهم إنا نسألك في سفرنا هذا البر والتقوى ومن العمل ماترضى، اللهم هون علينا سفرنا هذا واطو عنا بعده، اللهم أنت الصاحب في السفر، والخليفة في الأهل، اللهم

انا نعوذ بك من وعثاء السفر وكآبة المنظر وسوء
المنقلب في المال والأهل والولد. رواه مسلم

***"Allaahumma innaa nas'aluka fii
safarinaa haazaa albirra wattaqwaa,
waminal amali maataradaa, Allaahumma
hawwin aleynaa safaranaa haazaa,
waxwi annaa buidahuu. Allaahumma
anta ssaahibu fissaafar walkhaliifatu fil
ahli Allaahumma innaa na'uuzu bika
min wa'isaa'I ssafar, waka'aabatil
manzar, wasuu'iil munqalabi filmaali
wal ahli wal walad."*** Muslimtu
galmeesse.

-Hiikkaan isaa akkana: yaa
Rabbi imaltuu keenya kana keessati tola
ooluu fii sodaa tee sikadhanna,
dalagaadhaas

tanuma ati jaalattu (sikadhanna) yaa
Rabbi imaltuu keenya kana nuuf laaffisi,
fageenya
siitiis maruudhaan nuuf gabaabsi, yaa
Rabbi ka imala keessatti nuu wajjiin
jiruus suma, kan genddatti
nuuf hafuus suma, yaa Rabbi cinqii
imaltuu irraa sitti maganfanna, argaan nu
fokkotuu irraa sitti maganfanna,
qabeenya, warraa fii joollee keessatti
deebi'iin nu
hammaachuu irraa sitti maganfanna.

ربنا آتنا في الدنيا حسنة وفي الآخرة حسنة وقتنا عذاب
النار.

***Rabbanaa aatinaa fiddunyaa hasanatan
wa fil aakhirati hasanatan waqinaa
azaabannaar.***

■ Yaa Rabbi addunyaarratti waan gaarii
nuuf kenni, aakhirattiis waan gaarii nuuf
kenni,
Azaaba ibiddarraayiis nu tiisi.

الدعاء عند النوم

Du'aaii yeroo hirriibaa.

"باسمك ربي وضعت جنبي وبك أرفعه فإن أمسكت
نفسي فارحمها وإن أرسلتها فاحفظها بما تحفظ به
عبادك الصالحين" رواه البخاري ومسلم

***Bi ismika Rabbii wadaitu janbii, wabika
arfa'uhuu. Fa in amsakta nafsii***

*farhamhaa wain arsaltahaa fahfazhaa
bimaa tahfazu bihii ibaadaka
ssaalihiin.* bukhaarii fii muslimtu
odeesse.

Hiikkaan:- yaa Rabbi maquma keetiiniin
cinaacha kiyya lafa kaaya (rafuudhaaf)
ammaas maquma
keetiiniin olkaasa, lubbuu tiyya yo qabde,
[du,aan] rahmata godhiif, yo gadhiifte
waan gabroowwan kee gaggaariidhaan
tiiksituun tiiksi.

أذكار الصباح والمساء

Eebba ganamaa fii galgala

اللهم بك أصبحنا وبك أمسينا وبك نحيا وبك نموت
واليك النشور. (رواه الترمذي)

***Allaahumma bika asbahnaa wabika
amseynaa wa bika nahyaa wabika
namuutu waileyknnushuur.***

Tirmiziyyitu odeesse.

yaa Rabbi sumaani bariisifanne, sumaani
dhiisifanne, sumaani jiraanna, sumaani
duuna,

deebiin kaafamaatiis gamuma keeti.

اللهم بك أمسينا وبك أصبحنا وبك نحيا وبك نموت
واليك المصير. (رواه الترمذي)

***Allaahumma bika amseynaa wabika
asbahnaa wa bika nahyaa wabika
namuutu waileykal masiir.***

■ yaa Rabbi sumaani dhiisifanne,
sumaani bariisifanne, sumaani jiraanna,
sumaani duuna,
deebiin booddeetiis gama keeti.

دعاء عند الاستيقاظ من النوم

Eebba yeroo hirriibaa ka'anii.

الحمد لله الذي أحيانا بعدما أماتنا وإليه النشور (رواه البخاري)

*Alhamdu lillaahi llazii ahyanaa ba'ida
maa amaataanaa wa ileyhi nnushuur.*
Bukhaariyyitu galmeesse.

Rabbiin Du'aa'ii teenya nurraa haa
qeebalu, warra qulqullummaan Rabbi
kadhatu, nuhaa godhu.

Nuufii muslimtoota hundarraayis
Rabbiin haa qeebaluu. Alhamdu lillaahi
Rabbil aalamiin.

Yoo yadaa fi gaafii qabaattan
Mobile watsap - 00966 505697461
yookaan email shekhjemal@yahoo.com

irratti yaada keessan nuuf kennaa.
Galatoomaa wassalaamu aleykum
warahmatullaahi wabarakaatuhuu.

والحمد لله رب العالمين

وصلى الله وسلم على نبينا محمد وآله وصحبه أجمعين.

wasallallaahu alaa nabiyyinaa
muhammadin wa aalihii wasahbihii
wasallam.